

RN 2025/66

Kwaliteitsrekening. Kan de notaris een rechthebbende dwingen gelden vanaf de kwaliteitsrekening in ontvangst te nemen?

Rb. Zeeland-West-Brabant 29-07-2025, ECLI:NL:RBZWB:2025:4994

Instantie	Rechtbank Zeeland-West-Brabant
Datum	29 juli 2025
Magistraten	Mr. Van der Weide
Zaaknummer	C/02/437772 / KG ZA 25-375(E)
JCDI	JCDI:BSD29738:1
Vakgebied(en)	Juridische beroepen / Notaris Erfrecht / Gevolgen erfopvolging
Brondocumenten	ECLI:NL:RBZWB:2025:4994, Uitspraak, Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 29-07-2025
Wetingang	Art. 25 Wna; art. 4:192 BW

Essentie

Kwaliteitsrekening. Rechthebbende. Uitbetaling.

Kan de notaris een rechthebbende dwingen gelden vanaf de kwaliteitsrekening in ontvangst te nemen?

Samenvatting

De notaris houdt een bedrag van € 12.384,84 onder zich (naar mag worden aangenomen op haar kwaliteitsrekening als bedoeld in artikel 25 Wna). Dat bedrag komt op grond van een verstekvonnis van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant van 21 augustus 2013, gewezen tegen de gedaagde partij in het hier aan de orde zijnde kort geding, aan gedaagde toe. Op de betekening van het vonnis en diverse (overige) exploiten van gerechtsdeurwaarders en op vele (aangetekende) brieven van de notaris, reageert gedaagde niet. De notaris vordert in dit kort geding veroordeling van gedaagde om actief medewerking te geven aan uitbetaling aan haar van het hiervoor genoemd bedrag. De notaris voert aan dat zij er een spoedeisend belang bij heeft dat het geld wordt uitbetaald aan gedaagde, omdat zij doorlopend jaarlijks werkzaamheden moet verrichten en zich naar haar toezichthouder moet verantwoorden voor het onder zich houden van de gelden. Gedaagde handelt volgens de notaris onrechtmatig.

Vzr.:Allereerst is er geen reden om aan te nemen dat de notaris schade lijdt. De notaris heeft de gelden onder zich op haar derdengeldrekening. De kosten die worden gemaakt mag de notaris, in haar hoedanigheid van executeur testamentair en in haar hoedanigheid van debiteur die geconfronteerd wordt met crediteursverzuim, verhalen op deze gelden. De voorzieningenrechter kan voorts niet vaststellen of gedaagde de nalatenschap (beneficiair) heeft aanvaard. De notaris heeft niets gesteld waaruit aanvaarding dient te worden aangenomen, zodat het ervoor moet worden gehouden dat gedaagde zich nog niet heeft uitgelaten. In die situatie is de aangewezen weg artikel 4:192 BW. Aan de kantonrechter kan worden verzocht een termijn te stellen aan

gedaagde om de keuze te maken of zij de nalatenschap (beneficiair) wenst te aanvaarden of te verwerpen met als gevolg dat, wanneer gedaagde zich opnieuw niet uitlaat, zij geacht wordt de nalatenschap te hebben aanvaard. Tot slot overweegt de voorzieningenrechter nog ten overvloede dat het wenselijk is dat de notaris in overweging neemt stappen te initiëren die uit het oogpunt van zorg aangewezen zijn, zoals bijvoorbeeld het inschakelen van bemoeizorg via de gemeente of het trachten in contact te komen met gedaagde door tussenkomst van de andere erfgenamen.

Verwant oordeel

Zie anders:

- Rb. Den Haag 1 mei 2025, ECLI:NL:RBDHA:2025:7473;
- <https://nos.nl/regio/zh-west/artikel/632584-man-wil-57-miljoen-euro-niet-hebben-moet-van-rechter-toch-rekeningnummer-geven>.

Wenk

In deze zaak beheert de notaris alle vele jaren een bedrag van € 12.384,84 op haar kwaliteitsrekening, dat op grond van een (verstek)vonnis uit 2013 aan een mevrouw toekomt, die nergens op reageert. Het betreft geld afkomstig uit een nalatenschap, waarin mevrouw erfgenaam is. De notaris wil na al die jaren, waarin haar correspondentie onbeantwoord blijft, wel eens van het geldbedrag af. De notaris voert daartoe een kort geding procedure, waarin mevrouw ook weer verstek laat gaan (haar brievenbus blijkt zelfs dichtgeplakt te zitten). De notaris voert aan dat zij er een spoedeisend belang bij heeft dat het geld wordt uitbetaald, omdat zij doorlopend jaarlijks werkzaamheden moet verrichten en zich naar haar toezichthouder moet verantwoorden voor het onder zich houden van het geld. Mevrouw handelt volgens de notaris bovendien onrechtmatig en veroorzaakt schade. De voorzieningenrechter is het daar niet mee eens en wijst de vorderingen af. Het oordeel is in de eerste plaats - kort gezegd - dat niet vast staat dat de notaris schade lijdt, omdat de notaris de gemaakte kosten zou mogen inhouden op het bedrag, dat zij onder zich houdt. Verder wijst de voorzieningenrechter er op dat niet vast staat of mevrouw de nalatenschap (beneficiair) heeft aanvaard. In die situatie is de aangewezen weg artikel 4:192 BW. Aan de kantonrechter kan op basis daarvan worden verzocht een termijn te stellen aan mevrouw om de keuze te maken of zij de nalatenschap (beneficiair) wenst te aanvaarden of te verwerpen met als gevolg dat, wanneer zij zich opnieuw niet uitlaat, zij geacht wordt de nalatenschap te hebben aanvaard. De voorzieningenrechter geeft ook nog een andere opvallende boodschap af: "Tot slot overweegt de voorzieningenrechter ten overvloede dat het wenselijk is dat de notaris in overweging neemt stappen te initiëren die uit het oogpunt van zorg aangewezen zijn, zoals bijvoorbeeld het inschakelen van bemoeizorg via de gemeente of het trachten in contact te komen met [gedaagde] door tussenkomst van de andere erfgenamen. De attitude van [gedaagde] - die zich lijkt af te sluiten van de buitenwereld en niet reageert op mededelingen waarin zonder voorbehoud gesteld wordt dat zij aanspraak heeft op ontvangst van een substantieel bedrag - roept immers aarzelingen op omtrent haar beoordelingsvermogen. Zij heeft mogelijk belang bij maatschappelijke ondersteuning." De vraag is natuurlijk wel hoe ver de zorgplicht van een notaris hierbij gaat.

Dat het bij een weigerachtige rechthebbende ook heel anders kan aflopen, laat een andere recente uitspraak zien, die ook in de publiciteit is geweest ('*Zie anders*'). In die zaak overwoog de voorzieningenrechter: "(...) [bedrijf 2] heeft niet alleen recht op de Restant Koopprijs, maar heeft jegens [de Notaris] ook een plicht om deze in ontvangst te nemen en eraan mee te werken dat [de Notaris] de Restant Koopprijs aan haar kan uitkeren. Daargelaten de andere grondslagen die [eiseressen] c.s. aan hun vorderingen ten grondslag leggen, is het zonder deugdelijke grond weigeren van uitbetaling, althans niet meewerken aan die uitbetaling, in de

gegeven omstandigheden onrechtmatig. Hierbij neemt de voorzieningenrechter in aanmerking dat [de Notaris] onweersproken heeft gesteld dat zij op grond van haar eigen gedrags- en beroepsregels verplicht is voortvarend te handelen bij de afwikkeling van transacties, in het bijzonder ten aanzien van derdengelden op haar kwaliteitsrekening. Zolang de Restant Koopprijs nog op de door haar beheerde rekening staat, loopt [de Notaris] het risico in strijd met voor haar geldende regelgeving te handelen en is zij verplicht telkens inspanningen te blijven verrichten om de transactie af te wikkelen. [De Notaris] moet hier telkens tijd en geld insteken, om te voorkomen dat zij tuchtrechtelijk verwijtbaar handelt. De Restant Koopprijs is al sinds eind 2022 vrij van conservatoire beslagen en kan dus aan [bedrijf 2] uitbetaald worden. Ondanks veelvuldige inspanningen van [de Notaris] is die uitbetaling nog niet gelukt, omdat [bedrijf 2] weigerachtig blijft de daarvoor noodzakelijke medewerking te verlenen. Dit hoeft niet langer van [de Notaris] gevergd te worden, te minder omdat [bedrijf 2] geen enkel gerechtvaardigd belang heeft aangevoerd op grond waarvan zij medewerking aan uitbetaling kan onthouden." De gedaagde partij moet het geld op straffe van een dwangsom van maar liefst € 500.000,-- in ontvangst nemen en die wordt nog verhoogd met € 200.000,-- per dag, net zo lang tot het bedrag van € 57.120.279,75 op is. Ook wordt een contactverbod opgelegd wegens eerdere intimidatie van de notaris.

Partij(en)

Proces-verbaal in de zaak van

Mr. [eiser], eisende partij, hierna te noemen: de notaris, adv.: mr. C.L.M. Gommers,

tegen

[Gedaagde], gedaagde partij, niet verschenen.

Uitspraak

Voorzieningenrechter Breda:

Het kort geding wordt gehouden in het gebouw van de rechtbank in Breda.

De zaak wordt behandeld door mr. C.J.G.M. van der Weide, voorzieningenrechter, bijgestaan door mr. E.J. de Bruin als griffier.

Aanwezig is:

- mr. C.L.M. Gommers, namens de notaris.

Gedaagde is niet verschenen. De Voorzieningenrechter stelt vast dat de dagvaarding geldig is betekend. Het feit dat de brievenbus van de woning van de binnenzijde is dichtgemaakt maakt niet dat er geen geldige betekening heeft plaatsgevonden. De Voorzieningenrechter verleent verstek.

Mr. Gommers heeft op de zitting de standpunten van de notaris toegelicht en vragen van de voorzieningenrechter beantwoordt. Vervolgens is de mondelinge behandeling gesloten en heeft de voorzieningenrechter op de zitting mondeling uitspraak gedaan.

1. De beoordeling

Waar gaat het om in deze zaak?

De notaris heeft een bedrag van € 12.384,84 onder zich dat op grond van een verstekvonnis van deze rechtbank van 21 augustus 2013, gewezen tegen gedaagde, aan gedaagde toekomt.

Op betekening van het vonnis en diverse (overige) exploiten van gerechtsdeurwaarders en op vele

(aangetekende) brieven van de notaris, reageert [gedaagde] niet. De notaris vordert in dit kort geding veroordeling van [gedaagde] om actief medewerking te geven aan uitbetaling aan haar van genoemd bedrag.

De Voorzieningenrechter wijst deze vordering af om de hierna uiteengezette redenen.

Spoedeisend belang

1.1.

Het gaat hier om een in kort geding gevorderde voorlopige voorziening. De voorzieningenrechter moet daarom eerst beoordelen of de notaris ten tijde van dit vonnis bij die voorziening een spoedeisend belang heeft.

1.2.

De stelling dat de notaris, vanwege het feit dat [gedaagde] niet op de verzoeken van de notaris reageert, doorlopend jaarlijks werkzaamheden moet verrichten en zich naar haar toezichthouder moet verantwoorden voor het gedurende vele jaren onder zich houden van gelden van een derde, is in dit geval voldoende om een (marginaal) spoedeisend belang bij de vorderingen van de notaris aan te nemen. Het spoedeisend belang is overigens ook niet betwist. Bovendien speelt mee dat de voorzieningenrechter het van belang acht om een inhoudelijk oordeel te geven over de ingestelde vorderingen.

Onrechtmatige daad

1.3.

De voorzieningenrechter is van oordeel dat het handelen, of nalaten, van [gedaagde] in de gegeven omstandigheden geen onrechtmatige daad oplevert en overweegt daartoe als volgt.

1.4.

Allereerst is er geen reden om aan te nemen dat de notaris, doordat [gedaagde] geen medewerking verleent voor het in ontvangst nemen van de gelden, schade lijdt. De notaris heeft de gelden onder zich op haar derdengeldrekening. De kosten die worden gemaakt met de (regelmatige) aanschrijving van [gedaagde] en het niet kunnen sluiten van het dossier mag de notaris, in haar hoedanigheid van executeur testamentair (die zij naar zeggen van haar advocaat heeft) en in haar hoedanigheid van debiteur die geconfronteerd wordt met crediteursverzuim, verhalen op deze gelden. Dit betekent dat er van schade, als één van de vereisten voor het aannemen van een onrechtmatige daad, geen sprake is. Daarnaast levert naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter, het feit dat [gedaagde] zich in stilzwijgen hult, geen schending van enige wettelijke - of betamelijkheidsplicht op. Zij hoeft zich immers niet uit te laten en de wet voorziet in een situatie als deze. Dit wordt nader toegelicht onder 1.5. De vorderingen zullen dan ook om die reden zullen worden afgewezen.

Alternatieve mogelijkheden

1.5.

De voorzieningenrechter kan op basis van de overgelegde stukken niet vaststellen of [gedaagde] de nalatenschap (beneficiair) heeft aanvaard. Ter zitting is enkel aangevoerd dat dit op basis van het vonnis van 21 augustus 2013 wordt aangenomen. Het overgelegde verstekvonnis van 21 augustus 2013 stelt echter enkel de verdeling van de nalatenschap van de overleden moeder van [gedaagde] vast. Hieruit kan worden afgeleid wie rechthebbenden/erfgenamen zijn en wie aanspraak heeft op welk aandeel maar dit vonnis toont niet aan of, en op welke wijze, [gedaagde] de nalatenschap heeft aanvaard. De notaris heeft niets gesteld waaruit aanvaarding dient te worden aangenomen zodat het ervoor moet worden gehouden dat [gedaagde] zich nog niet heeft uitgelaten waarvoor temeer reden is, gelet op haar consequent volgehouden stilzwijgen door de jaren heen.

In die situatie is de aangewezen weg die waarin artikel 4:192 BW voorziet. Aan de kantonrechter kan worden verzocht een termijn te stellen aan [gedaagde] om de keuze te maken of zij de nalatenschap (beneficiair) wenst te aanvaarden of te verwerpen met als gevolg dat, wanneer [gedaagde] zich opnieuw niet uitlaat, zij geacht wordt de nalatenschap te hebben aanvaard. Dit zou ook een kans bieden om alsnog met [gedaagde] in contact te komen.

Dwangsom

1.6.

Nu de vorderingen worden afgewezen, zal de gevorderde dwangsom ook worden afgewezen. De voorzieningenrechter overweegt ten overvloede dat een dwangsom in deze situatie ook niet op zijn plaats zou zijn. Een dwangsom dient immers als prikkel tot nakoming. De gestelde omstandigheden van het geval maken het zeer onwaarschijnlijk dat [gedaagde] door het opleggen van een dwangsom wel zou overgaan tot het verlenen van de gevorderde medewerking aan het overschrijven van de gelden. Waar niet kan worden aangenomen dat er een prikkel van dwangsommen uitgaat, dienen die niet te worden opgelegd. Daarbij zou toewijzing van de dwangsomvordering tot het ongewenste resultaat leiden dat het gehele bedrag dat aan [gedaagde] toekomt, via het verbeuren van dwangsommen, in het vermogen van de notaris terecht komt. Dat resultaat is in strijd met de onpartijdige positie van een notaris. Om die reden zou het opleggen van een dwangsom onaanvaardbaar zijn.

1.7.

Tot slot overweegt de voorzieningenrechter ten overvloede dat het wenselijk is dat de notaris in overweging neemt stappen te initiëren die uit het oogpunt van zorg aangewezen zijn, zoals bijvoorbeeld het inschakelen van bemoeizorg via de gemeente of het trachten in contact te komen met [gedaagde] door tussenkomst van de andere erfgenamen. De attitude van [gedaagde] - die zich lijkt af te sluiten van de buitenwereld en niet reageert op mededelingen waarin zonder voorbehoud gesteld wordt dat zij aanspraak heeft op ontvangst van een substantieel bedrag - roept immers aarzelingen op omtrent haar beoordelingsvermogen. Zij heeft mogelijk belang bij maatschappelijke ondersteuning.

De voorzieningenrechter merkt tot slot op dat hij verwacht dat de notaris, indien enige andere, juridische weg wordt bewandeld, dit vonnis als bijlage door haar zal worden overgelegd.

Proceskosten

1.8.

De notaris is in het ongelijk gesteld en moet daarom de proceskosten betalen. De proceskosten van [gedaagde] worden, nu zij niet is verschenen, begroot op nihil.

2. De beslissing

De voorzieningenrechter

2.1.

wijst de vorderingen van de notaris af.

2.2.

veroordeelt de notaris in de kosten van het geding, aan de zijden van gedaagde, vastgesteld op NIHIL.

Deze mondelinge uitspraak is gewezen door mr. Van der Weide en in het openbaar uitgesproken in aanwezigheid van de griffier.